

Zadanie 1.3: Upowszechnianie zasad racjonalnego nawożenia i ochrony gleb użytkowanych rolniczo

Prezentujący: Monika Kowalik
Dział Upowszechniania i Wydawnictw

14.12.2022, Puławy

Konferencja robocza „Dotacja celowa 2022 finansowana
przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi”

CELE podzadania

1. Rozpowszechnienie dobrych praktyk rolniczych w zakresie **racjonalnego nawożenia oraz ochrony gleb.**
2. Wsparcie kadry doradztwa rolniczego w ww. obszarze oraz zaktualizowanie wiedzy na ten temat.
3. Pośrednim celem zadania jest podniesienie świadomości rolników w zakresie ochrony środowiska glebowego oraz właściwego nawożenia, jak również obowiązujących norm prawnych.

HARMONOGRAM podzadania:

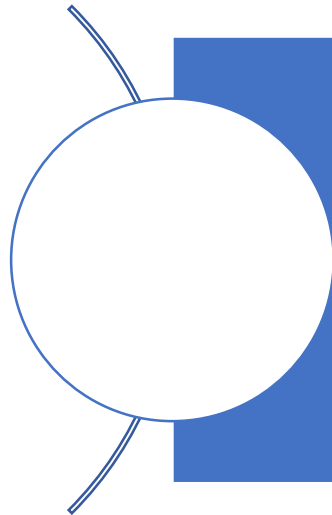
1. Stała aktualizacja **strony <http://iung.pl/dpr/>** (zarówno pod kątem merytorycznym, jak i funkcjonalnym) poświęconej racjonalnej gospodarce nawozowej, współpraca z pozostałymi Instytutami w tym zakresie.
2. Organizacja i prowadzenie szkoleń w zakresie racjonalnego nawożenia oraz ochrony gleb – 16 szkoleń w ciągu roku (w każdym województwie jedno szkolenie), realizowanych wspólnie z pozostałymi instytutami. Zakres merytoryczny tematów prezentowanych przez przedstawicieli IUNG-PIB dotyczy gruntów ornych.

MIERNIKI	☒	16 szkoleń
	☒	1 aktualizacja strony Dobre praktyki Rolnicze
	☒	1 ulotka dot. ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami
	☒ 1 z 3	3 numery NEWSLETTERA

Zespół realizujący podzadanie

Kierownik podzadania:

dr Monika Kowalik, Dział Upowszechniania i Wydawnictw

Pracownicy zakładów naukowych:

- Zakład Uprawy Roślin Zbożowych
- Zakład Uprawy Roślin Pastewnych
- Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia
- Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów

- **Dział Upowszechniania i Wydawnictw**
- **Dyrekcja**
- **Inne zakłady naukowe i RZD „Kępa”**

Kluczowe wsparcie merytoryczne z innych Zakładów, Działów i jednostek

Ulotka informacyjna

Jak przechowywać nawozy naturalne

- Zabezpiecz odpowiednio powierzchnię i pojemności magazynowe do przechowywania wytwarzanych w gospodarstwie nawozów naturalnych przez cały okres jesienno-zimowy, gdy stosowanie ich jest zakazane lub niemożliwe ze względu na stan gleby lub warunki pogodowe.
- Miejsca do przechowywania nawozów naturalnych umieść w obrębie gospodarstwa w bliskiej odległości od budynku inwentarskiego.
- Zachowaj bezpieczną odległość od zabudowań i granic gospodarstwa oraz od wód i studni.
- Urządzenia powinny:
 - mieć wodoszczelne boki i dno,
 - być wykonane z materiału odpornego na naciski i uderzenia,
 - być zabezpieczone przed niezamierzonym przemieszczaniem się gromadzonych nawozów poza ich obręb.
- Powierzchnia miejsc do składowania nawozów naturalnych w postaci stałej powinna zapewniać ich przechowywanie przez okres 5 miesięcy.
- Pojemność zbiorników na nawozy płynne powinna umożliwiać ich przechowywanie przez okres 6 miesięcy.

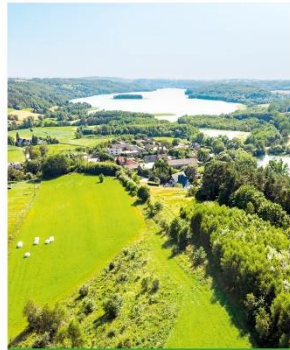

Więcej informacji

- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/inwestycje-w-gospodarstwach-polozonych-na-obszrach-on1>
- Zbiór zaleceń dobrej praktyki rolniczej do dobrowolnego stosowania:
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zbior-zaleceń-dobrej-praktyki-rolniczej-do-dobrowolnego-stosowania>
- Zasady ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym:
<https://www.krus.gov.pl/zadania-krus/prewencja/dzialalnosc-prewencyjna/>
- <https://www.gov.pl/web/animr>
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12.02.2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. 2020 poz. 243) tzw. program azotanowy

Wsparcie finansowe w ramach działania M04 „Inwestycje w środki trwałe, poddziałania 4.1 „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w typie operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Zdjęcia: stockadobe.com, RWebb, Pixabay.com, zasoby własne DHR MRiRW, A.Pecio

Kolejne nabory wniosków na Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych

2022 r. i 2023 r.

lub
i lub
zsek
cho-
amu

zacji
anie
hów
rego

typu
inie-

Ulotka informacyjna o planowanych naborach wniosków na „**Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych**”

Powierzchnia miejsc do składowania stałych nawozów naturalnych powinna umożliwiać ich przechowywanie przez okres 5 miesięcy

czyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” PROW 2014-2020.

- Zasięg wdrażania instrumentu wsparcia obejmie obszar całego kraju.
- Pomoc mogą uzyskać rolnicy prowadzący produkcję zwierzęcą.
- Pomoc może być przyznana na inwestycje, które zapewnią:
 - dostosowanie gospodarstwa do wymagań dotyczących warunków przechowywania nawozów naturalnych (oraz kiszzonek – w przypadku młodych rolników), określonych w programie azotanowym lub
 - doposażenie gospodarstwa w urządzenia do aplikowania nawozów naturalnych (dotyczy gospodarstw posiadających odpowiednie powierzchnie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych).

Forma wsparcia

Pomoc ma formę refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji.

- 60% kosztów kwalifikowalnych w przypadku operacji realizowanej przez młodego rolnika,
- 50% kosztów w przypadku pozostałych beneficjentów.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne nie może przekroczyć 100 tys. zł.

W MRiRW prowadzone są prace nad zmianą zasad przyznania pomocy. Zmiany te polegają na:

- zwiększeniu kwoty dofinansowania do 150 tys. zł,
- wprowadzeniu standardowych kosztów jednostkowych na budowę nowych zbiorników i płyt do przechowywania nawozów naturalnych.

Nabór wniosków

Terminy naborów wniosków są ogłaszane przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym, na stronie internetowej ARiMR oraz w siedzibie oddziałów regionalnych i biur powiatowych ARiMR.

Wkład merytoryczny
dr Tamara Jadczyzyn
Z-d Żywienia i Nawożenia Roślin

Strona internetowa DPR
Strona DC
FB – 7 X 2022

Pojemność zbiorników na płynne nawozy naturalne powinna umożliwiać ich przechowywanie przez okres 6 miesięcy

Działania organizacyjne - 16 szkoleń doradców

- I. Formuła zdalna – **platforma ZOOM**
- II. Informacja o szkoleniach na stronie, w mediach społecznościowych, pocztą elektroniczną do kluczowych jednostek.
- III. Utworzona **strona informacyjna** na podstronie DC.
- IV. Zgłoszenia mailowe, formularz – bez zbędnych formalności.
- V. Elastyczność** - możliwość przesunięcia terminu dla uczestników (inne województwo)
- VI. Prezentacje uwzględniające **aspekt regionalny**.
- VII. Zapisy na szkolenie do „ostatniej chwili” i możliwość dołączenia w trakcie.
- VIII. Po zapisie **mail zwrotny** dot. finansowania, zasad uczestnictwa i materiałów.
- IX. Mobilizacja** przez info w aktualnościach na stronie IUNGu, dodatkowy mailing, media społecznościowe (woj. z małą liczbą zgłoszonych).
- X. Odpowiedzi na **pytania** na bieżąco i po szkoleniu.
- XI. Udostępnienie materiałów** na dysku w chmurze – 16 województw – 8 prezentacji.

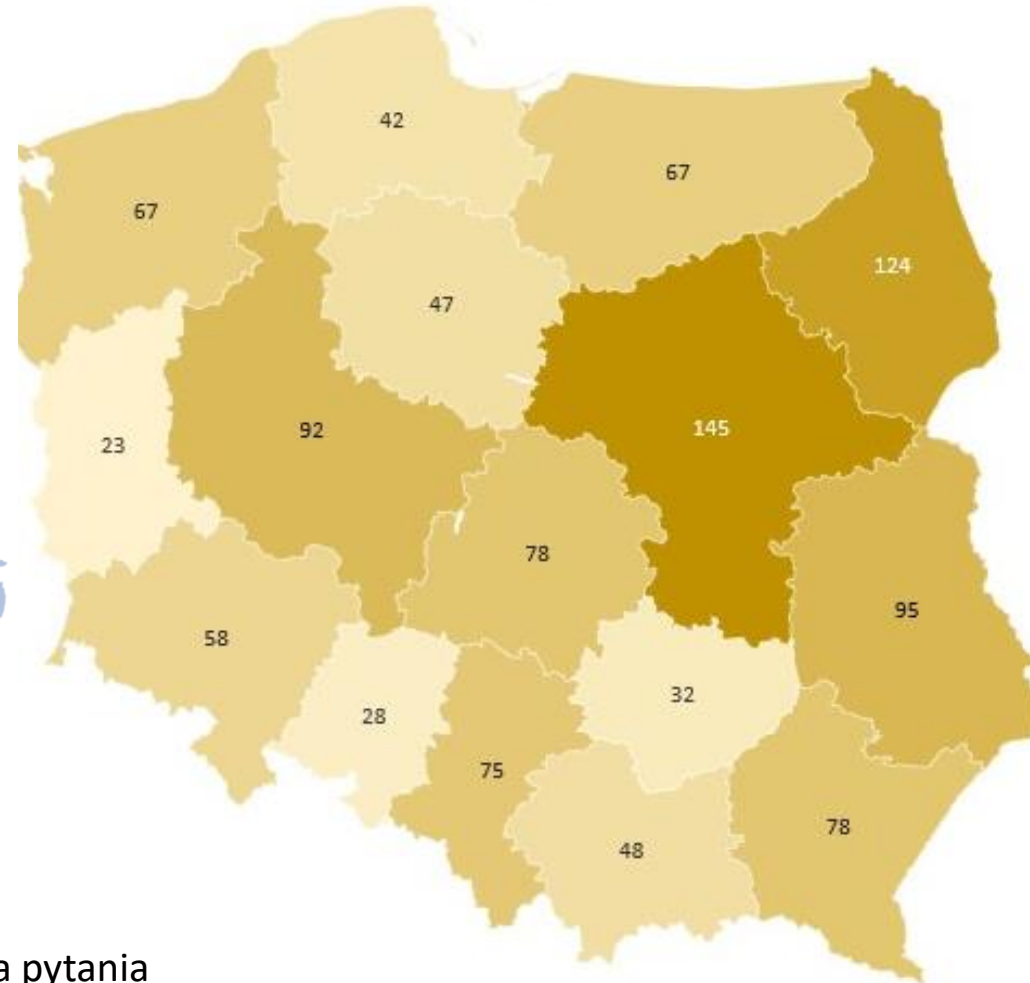
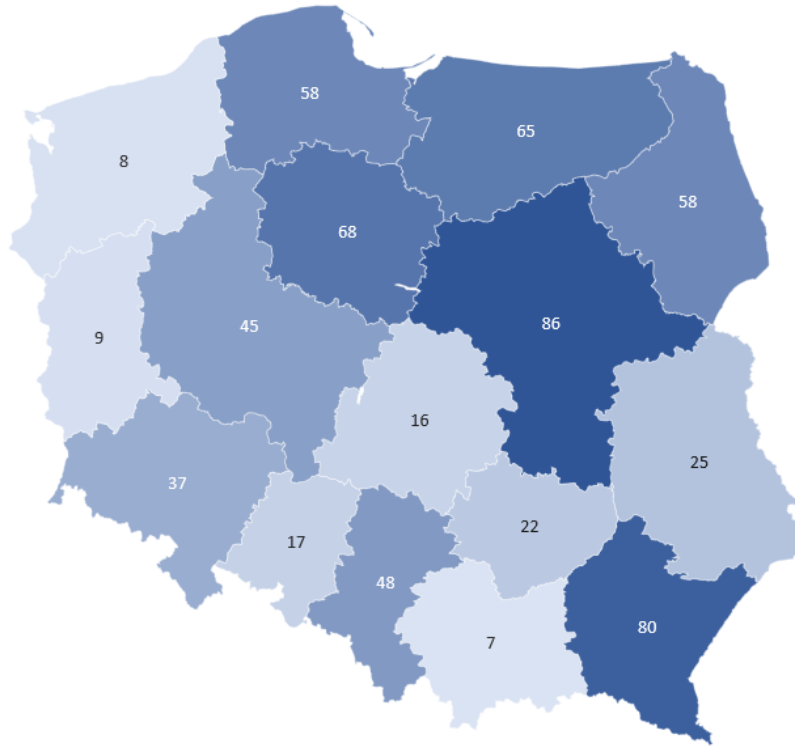
Zespół i program 16 szkoleń doradców

Nr	Temat	Wykładowcy
1	Nawozy zielone „green manuring” jako element zrównoważonego nawożenia i ochrony gleb użytkowanych rolniczo	<u>Prof. Mariola Staniak</u> , dr hab. Alicja Sułek
2	Możliwości wykorzystania biowęgla w rolnictwie	Dr Marta Wyzińska
3	Wapnowanie gleb – potrzeby, zasady wapnowania, wykonywanie badań gleb	Dr Alina Bochniarz Dr Grażyna Hołubowicz-Kliza
4	Nawożenie roślin uprawnych w zależności od warunków pogody	Dr hab. Jerzy Grabiński, prof. IUNG
5	Racjonalne nawożenie roślin uprawnych a produktywność i jakość	Dr hab. Danuta Leszczyńska, prof. IUNG
6	Innowacyjne nawożenie wybranych roślin w różnych warunkach uprawy	Dr hab. Danuta Leszczyńska, prof. IUNG
7	Rolnictwo precyzyjne w aspekcie racjonalnego nawożenia roślin uprawnych	Prof. Alicja Pecio
8	Potrzeby nawozowe i racjonalne nawożenie roślin bobowatych i kukurydzy	Dr Jolanta Bojarszczuk, Dr hab. Dorota Piłkuła

Strona informacyjna: <https://www.iung.pl/2022/06/27/16-szkolen-w-wojewodztwach-z-zakresu-racjonalnego-nawozenia-i-ochrony-gleb/>

16 szkoleń doradców - uczestnicy

Liczba uczestników szkoleń dla doradców

- ❑ 1099 uczestników (2021 r – 649) – unikalnych uczestników przeszkolonych
- ❑ Tematy szkoleniowe 30-40min + czas na pytania
- ❑ Śr. Liczba uczestników na 1 szkolenie – 40
- ❑ Inni uczestnicy: pracownicy SChR (KSChR), przedsiębiorcy, izby rolnicze, organizacje rolnicze,

NEWSLETTER

- Subskrybcja poprzez formularz szkoleniowy
- Newsletter nr 1/2022
<https://www.iung.pl/?na=v&nk=2-140a589d82&id=4>
- Dostosowany zarówno do PC jak i urządzeń mobilnych (możliwość wyświetlenia w przeglądarce)

Newsletter DC 1/2022

Racjonalne nawożenie i ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Racjonalne nawożenie gleb gruntów ornych

Zmiany w ustawie o nawozach i nawożeniu

Zmiany dostosowują obowiązujące przepisy do wymogów unijnych. W wyniku ich wprowadzenia Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zyskuje większe uprawnienia do kontroli rynku nawozów.

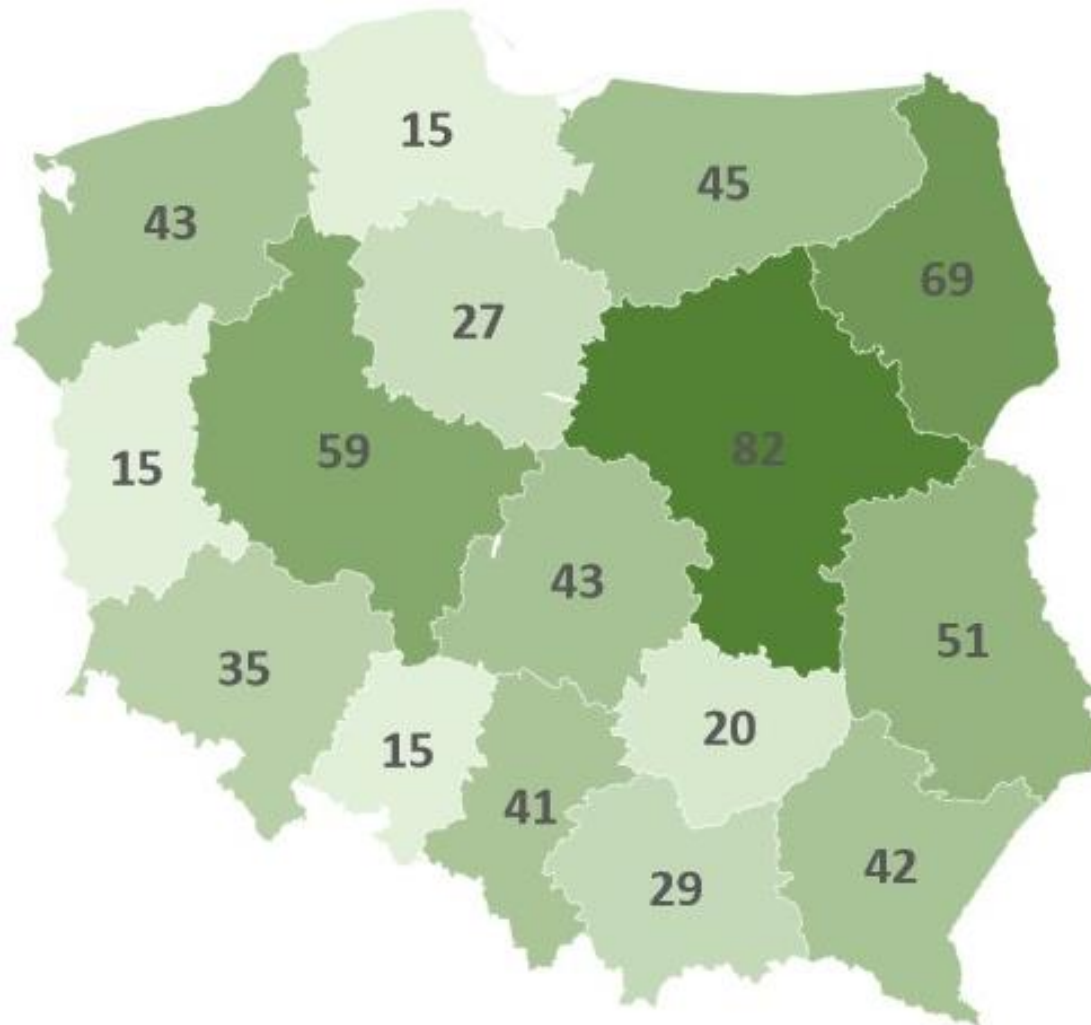
Ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu. Przepisy weszły w życie: 2022-12-03 , [Dz.U. 2022 poz. 2364](#)

Biogazownia jako dostawca cennych nawozów

Pofertent jest bioodpadem powstającym w procesie wytwarzania biogazu i biometanu. Po przebadaniu może on być cennym nawozem wzbogacającym glebę w substancje mineralne. Pionierskie prace nad wzorcowym projektem biogazowni są prowadzone w ramach projektu „Innowacyjna biogazownia”. 29 listopada 2022 r. wicepremier i Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Henryk Kowalczyk wziął udział w konferencji połączonej z prezentacją demonstracyjnych instalacji biogazowych, które stanowią podwaliny pod wydajną, nowoczesną i bezodorną instalację. MRIRW upatruje w biogazowniach rolniczych szansę dla obszarów wiejskich – dodatkowe źródło energii dla lokalnej społeczności, oparte na utylizacji bioodpadów i ich bezpiecznym wykorzystaniu np. jako bionawóz.

[Link do stron NCBIR](#)

Newsletter

631 subskrybentów po
szkoleniach + osoby
deklarujące
zainteresowanie

Strona DPR IUNG-PIB

- **Weryfikacja i aktualizacja treści.**
- Prośba o współpracę z innymi instytutami MRiRW (pisma do Instytutów).
- Uzupełnienie aspektów prawnych, dostępność wymaganych wobec stron internetowych.
- Nowa spójna grafika
- Wskaźniki aktywności – Google Analytics.

do przechowywania
nawozów naturalnych

wspomagających
uprawę roślin

⚡ Ostatnie Popularne

NAWOŻENIE NA GRUNTACH ORNYCH NAWOŻENIE UPRAW NAWOZY NATURALNE

Ulotka informacyjna o planowanych naborach wniosków na „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”

NAWOŻENIE AZOTEM NAWOŻENIE NA GRUNTACH ORNYCH NAWOŻENIE TUZ NAWOŻENIE UPRAW NAWOZY NATURALNE

Kodeks dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku

CZYM NAWOZIĆ NAWOŻENIE NA GRUNTACH ORNYCH WAPNOWANIE GLEB

Poradnik wapnowania gleb gruntów ornych

NAWOŻENIE NA GRUNTACH ORNYCH NAWOŻENIE TUZ NAWOŻENIE UPRAW WAPNOWANIE GLEB

Publikacja „Zasady ustalania dawek wapna w doradztwie nawozowym”

INTER-NAW

NAWOŻENIE AZOTEM NAWOŻENIE UPRAW NAWOZY NATURALNE WAPNOWANIE GLEB

Internetowy system wspierania decyzji agrochemicznych

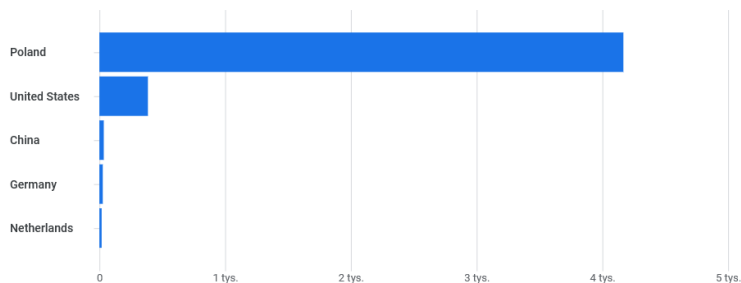
Wapnowanie gleb

TAGI

Aplikacja Azot Dopuszczenie Nawozów Do Obrotu
Emisja Gleba **Gleby** Grabów Grunty Orne
Inwestycje W Gospodarstwach Rolnych ITP K KSChR
Kwasowość Gleb Magnez Mg Nabór Nawozy
Nawozy Mineralne Nawozy Naturalne Nawożenie
Nawożenie Fosforem Nawożenie Azotem NCBR
Obornik Ochrona Powietrze Ochrona Wód
Ograniczenie Emisji Ogródnictwo Oprogramowanie
Plan Nawożenia Azotem Poradnik Potrzeby Pokarmowe
Powietrze Programy Komputerowe Rolnictwo Ekologiczne
Rolniczy Zakład Doświadczalny Rosliny Warzywne S
Sadownictwo Sady Ulotka Wapno Wapnowanie
Wapnowanie Gleb Zakwaszenie

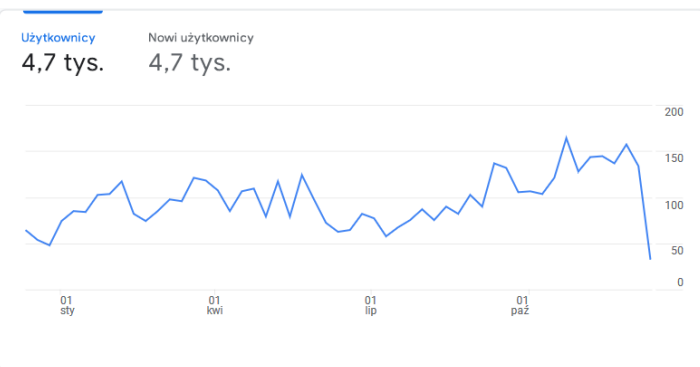
Strona DPR IUNG-PIB – analityka

Użytkownicy według wymiaru „Kraj”

- ❑ 4 730 unikalnych odwiedzających
- ❑ 10 052 wyświetlenia
- ❑ 531 unikalne pobrania plików

Aktywność z ostatniego roku

Ranking	Tytuł	Liczba wyświetleń
		10 052 100% całości
1	Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	1 849
2	Potrzeby pokarmowe roślin – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	953
3	Nawozy naturalne – skład chemiczny i dawkowanie – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	770
4	Klasyfikacja nawozów – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	630
5	Plan nawożenia – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	379
6	Warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowania z odciekami – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	344
7	Nawozy naturalne, zasady stosowania – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	292
8	Odczyn gleb i potrzeby wapnowania – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	267
9	Regulacje prawne – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	248
10	Nawozy naturalne – terminy stosowania – Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB	241

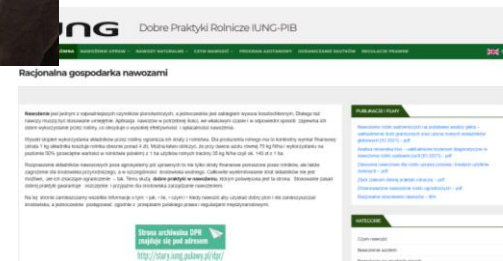
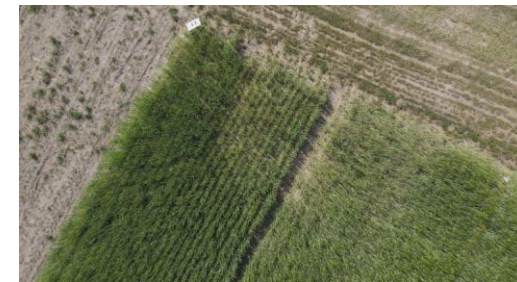
Kwartał

Działania wspierające dla podzadania

- A. Promocja szkoleń i strony na wydarzeniach, brał udział z DUW:
 - a. Krajowe Dni Pola w Płońsku
 - b. XXXI Krajowa Wystawa Rolnicza w Częstochowie,
 - c. dożynki powiatowe (Góra Puławska) i wojewódzkie (Radawiec).
 - d. AGROTECH: strona DPR + zeszyt SiR dot. nawożenia
- B. Warsztaty w LODR : „*Ochrona i kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej - Wspólne tradycje – wspólne wyzwania*”
- C. DEMO DAY w prezentacją robota polowego – 19 maja 2022 r.
<https://www.iung.pl/2022/04/27/zaproszenie-rolnictwo-4-0-w-aspekcie-ochrony-gleb-i-racjonalnego-nawozenia/>.
- D. Informowanie bezpośrednio doradców uczestniczących w zajęciach studiów podyplomowych „Rolnictwo ekologiczne” (warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie, łódzkie, lubelskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, małopolskie).
- E. Promocja w mediach społecznościowych zagadnień dot. ochr. gleb i racjonalnego nawożenia (szkolenia, ulotka, informacje o bieżących wydarzeniach)
- F. **Podstrona IUNG-PIB dotacji celowej MRiRW:**
<https://www.iung.pl/dotacja-celowa-2022/>
- G. Synergia w działaniach, które wspiera MRiRW np. projektach – **EJP SOIL** – promocja ochrony gleb.
- H. Filmy edukacyjne.

Do wykonania do 31 grudnia 2022

- 2 numery newslettera - 2/2022, 3/2022 i ich dystrybucja do WSZYSTKICH odbiorców i zainteresowanych.
- Kolejna aktualizacja strony DPR o informacje wypracowane w innych DC IUNG-PIB związanych z nawożeniem oraz napływające z innych Instytutów MRiRW

Zadanie 1.3 : Upowszechnianie zasad racjonalnego nawożenia i ochrony gleb użytkowanych rolniczo

